

NACIONALNI INTERES VSAKE DRŽAVE MORAJO BITI MLADI

Žiga Vavpotič

Foto: osebni arhiv

Žiga Vavpotič (1984) je študent mednarodnih odnosov in ekonomije in vodja poslovnega kluba Socius.

Na mladih svet stoji. Otroci so naše največje bogastvo,« so besede, ki jih tako radi izrekamo. Vendar so dejanja tisto, kar šteje. In trdim, da se pomena mladih vse premalo zavedamo. Tudi v gospodarstvu.

Bolj kot spremljam razmere v Sloveniji, bolj me skrbi. Pokojnine so postale najpomembnejša politična tematika. Tudi v gospodarstvu je določena generacija ((ne) upravičeno izkoristila tranzicijski čas. Nimam občutka, da kdo razmišlja o svojih naslednikih, o izzivih mlade generacije. Še dobro, da imamo finančno krizo. Očitno bo ta priložnost, da se mladi izkažemo.

In kaj povedo številke? Statistika se bere nekako takole: Petnajst odstotkov mladih, starih med 24 in 29 let, v EU nima zaposlitve, eden od šestih mladih predčasno zapusti srednjo šolo. Med vsemi brezposelnimi v EU je bilo leta 2006 skoraj štirideset odstotkov starih med 15 do 29 let, opozarja evropska komisija. Med članice, ki so premalo naredile za izboljšanje pogojev za zaposlovanje mladih, komisija ves čas uvršča tudi Slovenijo. »Nasploh imajo mladi v novih članicah večje težave pri iskanju zaposlitve kot v starih članicah,« sem o ugotovitvi komisije prebral pred časom.

Kdo si upa ugrizniti v kisló jabolko?

Starejši bodo postali zaradi demografskih trendov številčnejša populacija, ki bo imela vedno močnejši politični glas. To se je pri nas že pokazalo. Razumljivo bodo skrbeli za svoje interese, ob tem pa nehoti ogrozili razvoj mladih. Pokojnine bodo čedalje bolj kisló jabolko, v katerega si nihče ne bo upal ugrizniti. Vendar se bomo morali soočiti z neustreznostjo sistema in predvsem priznati nerazumljive zakonske ovire, s katerimi se srečujeta obe generaciji.

Tako upokojska kot študentska populacija iščeta različne inovativne možnosti, da bi lahko institucionalizirali svoje aktivnosti. Država pobere zasluženó pokojnino, če bi radi upokojski ustanovili svojo gospodarsko družbo, sistem pa trdi, da študentje ne morejo voditi lastnih gospodarskih družb, če redno študirajo.

Očitno bomo morali skupaj lobirati za spodbudnejše okolje. In ravno tu se skriva rešitev, ki so jo poimenovali medgeneracijski dialog. 'Mladi se zavedamo pomembnosti izkušenj starejših, cenimo in spoštujemo njihovo vlogo v družbi,' se mi je nekoč že zapisalo. Starejši ljudje so lahko najboljši svetovalci, obe generaciji pa se lahko ena od druge ogromno naučita. Victor Hugo je nekoč zapisal: V očeh mladega človeka vidiš plamen, v očeh starca pa svetlobo. Rešitev je preprosta, sestí moramo za skupno mizo in skupaj reševati

izzive, ki se ponujajo v tej državi in regiji.

Mladi se bomo morali vse bolj zavedati pomena besed dr. Helmuta Maucherja, dolgoletnega predsednika uprave družbe Nestle, soustanovitelja World Economic Forum: »Nismo odgovorni samo za tisto, kar naredimo, temveč tudi za tisto, česar ne naredimo.« Aktivna participacija v družbi, miselna proaktivnost in stalno iskanje rešitev za izzive so ključni, da nas slišijo druge generacije, da se z nami pogovarjajo in nas upoštevajo.

Mladi, bogastvo vsake gospodarske družbe

Zdi se, da se pomena mladih še najbolj zavedajo gospodarske družbe. Vendar imam občutek (ne iz osebnih izkušenj), da vseeno v podjetjih starejši prevečkrat predstavljajo svete krave, ki preobremenjujejo svoje mlajše kolege. Ob tem pa si je svet teorije izmislil še to, da ideja danes ni nič vredna. Če kdo, potem ravno mladi dokazujemo, da temu ni tako.

Mark Zuckerberg, ustanovitelj Facebooka, je dokazal, da ideje štejejo. Pokazal je, da lahko mladi zaradi svoje neobremenjenosti uspejo v poslu tudi v šestintridesetih mesecih. Letos ga je revija Forbes imenovala za najmlajšega milijarderja na svetu. In to pri štiriindvajsetih letih. Da o pomenu in vplivu Facebooka niti ne izglabljam besed.

Modrost v drami Henrik IV. je šla nekako takole: Res je, kamilice rastejo tem hitreje, čim bolj jih teptaš; z mladostjo pa je drugače, čim slabše z njo ravnaš, tem prej se obrabi. Tega se zavedajo najboljši gospodarstveniki, ki razumejo, da mladi cenimo svobodo, spoštujemo izzive, smo veseli javne pohvale in se zavedamo pomena kritike, ki jo radi slišimo na štiri oči.

Predlog predsedniku države

Med tistimi politiki, ki so uporabljali za svojo kampanjo med drugimi Facebook, je tudi predsednik dr. Danilo Türk. S tem dejanjem je pokazal, da razume pomen novih trendov. Kot profesor in dolgoletni diplomat v ZN, kjer so mladi pogosto pomembna tema dnevnega reda, pa je več kot ustrezen človek, da bi razumel idejo Okrogle mize mladih kot svetovalnega organa predsednika države.

Prepričan sem, da bi si številni mladi šteli v veliko čast, če bi lahko sodelovali s predsednikom države. Ideja naj bi se razvila tako, da bi predsednik za polovico svojega mandata izbral (z javnim natečajem?) deset do dvajset mladih, ki bi delali zanj kot svetovalni organ. Enkrat mesečno bi se z njimi sestal, omogočil bi jim povezovanje z najboljšimi strokovnjaki, vedno bi mu bili na voljo za mnenja, predvsem pa bi si skupina mladih zadala konkreten cilj (na primer reševanje bega možganov, zdravje mladih, zaposlovanje mladinske populacije...) v času svojega mandata.

S tem projektom bi mladim pokazali, da so res nacionalni interes, Slovenija pa bi dobila zanimiv izvozni produkt, s katerim bi se lahko pohvalila v tujini. ■